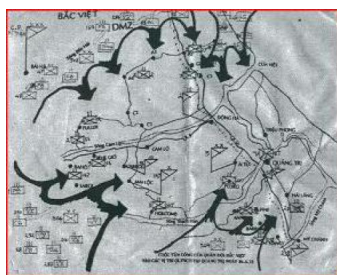

M t cu c chi n "huynh đ " đau lòng. Trên ch ng đ ng dài c a l ch s dân t c, có t ng niên bi u đánh đ u đ m nét nh ng đ ki n n i b t nh h ng đ n toàn b sinh ho t c a đ t n c, h n th là m t đ u n kh c kho i ng m ngùi cho hàng bao th h .

Năm 1972, Quang Tr đ c ch n nh là m t chi n tr ng quy t đ nh, chi n tr ng tr c nghi m: nh ng chi n thu t và s ng đ n m i nh t đ u đ c c hai phía đ m thi th v i m t m c đ và c ng đ ác li t th m kh c ch a t ng th y. M i t c đ t đ u cháy xém rung lên nh m t c n đ a ch n kéo dài hàng tháng tr i, t t c nh ng gì đ c ch m chút xây đ ng hàng bao th k đ t o n n m t nét văn hoá, m t c nh quan hi n đ u phút ch c tr thành bình đ a. Dân Quang Tr ói nghèo gi đ y ch còn tay tr ng, xác thân b ph v i m t tâm tr ng u t tan nát. Năm 1972 đ m m c quan tr ng c a l ch s là v t h n in đ u chót vót cao c a điều linh th m kh c đ đ ãy trong m i m t ng i Quang Tr .

Lúc này h i đàm Paris đang g p b t c, tuy th sau chuy n công du c a T ng th ng Nixon qua Trung C ng ngày 17-2-1972 và c a ngo i tr ng Kissinger qua Liên Xô k t h p v i nh ng cu c oanh kích n ng n c a không quân Hoa K trên mi n B c. Chính ph B c Vi t đ ch p thu n m l i cu c hoà đ m. Đ h u thu n cho cu c th ng thuy t này, B Chính tr đ ng C ng s n đ ra ngh quy t m cu c t n công đ ng lo t trên toàn lãnh th Mi n Nam Vi t Nam mà ý đ nh ban đ u l y mi n đông Nam b làm đ i m, đ n u có th i c thu n ti n s t n công uy hi p Saigon, t o áp l c trên bàn h i ngh , nh ng sau khi cân nh c th y còn nhi u đ i m y u ch a hoàn thi n, B Chính tr quy t đ nh chuy n h ng t n công, l y Tr Thiên làm đ i m v i m t c g ng cao nh t đ chi m đ c hai t nh này b i đ ãy đ t p trung l c l ng, ch đ o và b o đ m v t ch t cho m t chi n đ ch quy mô l n.

I. T NG QUAN L C L NG:

A. Quân l c Vi t Nam C ng Hoà:

a/ Giai đo n đ u:

1/ B binh:

- S đo n 3 B binh: Các trung đo n 2, 56, 57
- S đo n TQLC: 2 L đo n 147, 258
- Đ a ph ng quân: 41 đ i đ i
- Nghĩa quân: 152 trung đ i

2/ Pháo binh: 7 ti u đo n và 1 pháo đ i PB c đ ng 175 ly,

3/ Thi t giáp: 7 chi đo n

4/ Không quân: SD 1/KQ

b/ Giai đo n tái ph i trí:

- Gi m trung đo n 56
- Đ c tăng c ng thêm: L đo n 369 TQLC; 3 liên đo n BDQ: 4, 5, 6
- 2 Thi t đo n k binh

c/ Giai đo n phòng th tuy n M Chánh và tái chi m:

- S đoàn Dù
- S đoàn TQLC
- 4 LD Biệt đ ng quân
- LD 81 Biệt kích Dù
- Đ i đ i H c Báo SD1
- 3 Thi t đoàn 7, 18, 20
- SD1 Không Quân

V phía Hoa k :

Ngoài 250 máy bay t i sân bay Đà N ng và Thái lan, ngày 3-5, hai hàng không m u h m Kitty Hawk và Coral Sea vào h i ph n Vi t Nam h p l c v i 2 HKMH Hancoc va Constellation nâng s phi c c a H i quân lên 275 chi c.

L n đ u tiên, QLVNCH đ a pháo binh c đ ng 175 và chi n xa M48 ra chi n tr ng. Đ u tháng 5, ho ti n ch ng tăng TOW cũng đ c không v n đ n Đà N ng đ trang b cho SD Dù và TQLC.

B. Quân đ i B c Vi t:

1/ B binh:

- 6 S đoàn B binh: 304, 308, 324, 320, 325, 312
- Trung đoàn Đ c L p: 6
- 5 Ti u đoàn đ c l p: 2,15, 19, 38, 7
- 4 Ti u đoàn đ c công: 25, 31, 33, 35
- 5 Ti u đoàn đ a ph ng: 3, 8, 10,14 (Qu ng Tr) và 47 (Vĩnh Linh)

2/ Pháo binh:

- 4 Trung đoàn: 84, 68, 164, 45.

3/ Phòng không:

- 4 Trung đoàn cao xạ : 241, 243, 250, 280.
- 1 Trung đoàn h a ti n Sam 2: 236

4/ Thi t giáp: 2 Trung đoàn: 202, 203

5/ Công binh: 2 Trung đoàn: 229, 249

6/ H i quân: Đoàn 126 thu c khu v c 5 HQ

L n đ u tiên t i chi n tr ng mi n Nam, QD/BV đã s d ng xe tăng T54, pháo 130 ly, ho ti n đ a không Sam 2, HT ch ng tăng có đi u khi n AT3, HT t m nhi t ch ng máy bay SA7, đ i bác PK57 v i chi n thu t t n công h p đ ng binh ch ng xa b pháo mà m t mũi ti n quân lên đ n c p s đoàn.

II. QUÂN Đ I B C VI T T N CÔNG:

Do tính ch t quan tr ng c a tr n chi n, Quân U Trung ng quân đ i B c Vi t đã cho thành l p Đ ng U và B T l nh chi n đ ch Tr Thiên do t ng Lê Tr ng T n phó t ng Tham m u tr ng làm T L nh, t ng Lê Quang Đ o, phó ch Nhi m T ng C c Chính tr làm Chính u kiêm Bí th Đ ng U , các t ng Cao văn Khánh, Giáp văn C ng, Doãn Tu , H ng S n, L ng Nhân, Anh Đ làm phó T l nh chi n đ ch Bí Th T nh U QT H Sĩ Th n cũng đ c tham gia đ ng u B T l nh chi n đ ch. Th ng t ng Văn Ti n Dũng, U viên B Chính tr , T ng Tham m u tr ng đ c c làm đ i di n c a quân u Trung ng tr c ti p ch đ o h ng chi n l c quan tr ng này .

Ngày 11-3-1972, BCT thông qua ngh quy t c a Quân U Trung ng. M i binh ch ng đ u d n n l c chu n b chi n tr ng, t t c đ n v Trinh sát b và pháo áp sát đ u nghiên các căn c a QLVNCH, c s n i tuy n đ c l nh theo dõi ho t đ ng trên m i bình di n đ phát hi n s m nh t các k ho ch, đ n v công binh bí m t, g p rút m đ ng cho tăng, pháo. Các s đoàn phía B c đang âm th m hành quân đ n tuy n xu t phát...

V phía QLVNCH, vào trung tu n tháng 3, các tin t c không nh và không thám đã phát hi n nh ng ch đ u làm đ ng phía tây và tây nam, đài quan sát căn c Fuller, Baho, Holcomb đã nghe đ c nh ng ti ng đ ng c gi i, trong tr n ph c kích c a đ n v DPQ t i m t đ a đ i m phía TN căn c Ái T , đã phát hi n phi n hi u c a m t đ n v trinh sát ch l c, các tin t c do m t báo viên cung c p cho P2/TK và Ty C nh sát qu c gia Quang Tr cũng cho bi t nh ng đ u hi u chu n b cho m t tr n chi n qui mô . T ng h p nh ng tin trên, P2/SD3 và P2/BTL/QD1 đã đ a ra c tính tình báo v m t cu c t n công m nh c a QD B c Vi t vào Quang Tr . Tuy nhiên nh ng c tính này đ ng nh không thuy t ph c đ c các c p ch huy đ có nh ng k ho ch quân s đ ng đ n. B TTM nh n đ nh r ng h ng t n công c a QDBV là Tây nguyên nên đ i u đ ng s đoàn Dù và m t s đ n v tr b khác lên Kontum – Pleiku. Quân đ i B c Vi t n m đ c đ i u này nên đã cho nghi binh chi n l c b ng cách có nh ng ho t đ ng trinh sát và chuy n quân t ng đ i l i u và nh ng cu c t n công h n ch vào các căn c Quân Đoàn 2. S đoàn 304 đang ém quân t i Khe Sanh, đã cho t đài vô tuy n ti p t c hành quân vào Tây Nguyên và th ng xuyên phát đi nh ng ch th , l nh hành quân y nh th t. BTL/SD3 có l đánh giá tình hình ch a đ n n i nào nên đã cho đ i quân đúng vào ngày m màn t n công c a Quân Đ i B c Vi t, trong cu n “Easter Offensive” c a Đ i tá Gerry H. Turley cũng cho bi t: “ ... theo ch ng trình, vào tr a ngày 30-3-1972, t ng Giai và v c v n HK s bay v Saigon ngh L Ph c sinh cu i tu n, m c đ u vi c hoán đ i v trí c a 2 Trung đoàn đ n 6 gi chi u m i hoàn t t...”

Nói tóm l i, QD B c Vi t đã t o đ c y u t bí m t b t ng đ n phút chót.

Ngày 15-3-1972, t i Bãi Hà (tây Vĩnh Linh) t ng T n đã h p B Ch huy Chi n đ ch đ đánh giá tình hình 2 phía trong khu v c đ ng th i ph bi n nhi m v và phân công c th . Ngày m cu c t n công là 4 gi 30 chi u 30-3-1972.

Có 3 nhi m v ch y u:

- Tiêu di t cho đ c 2 S đoàn và đánh thi t h i n ng 1 SD khác
- Ph i h p t n công quân s và binh v n, n i đ y c nông thôn l n thành th , làm tan rã l c l ng đ a ph ng, đánh b i k ho ch bình đ nh.

- Chiếm phần lớn lãnh thổ Trị Thiên, có điều kiện đánh chiếm toàn bộ

Căn cứ vào vị trí chiến lược của SD3 và TQLC, Bộ Tư Lệnh chiến dịch đã tổ chức 4 cánh quân và sắp xếp các lực lượng tác chiến trên từng cánh như sau:

1. Cánh Bắc, cánh chủ yếu, sắp xếp SD 308, 2 Trung đoàn đặc biệt 48, 47, Tiểu đoàn 15 đặc biệt, 2 Trung đoàn pháo mặt đất (164, 84), 1 Trung đoàn pháo cao xạ (284), 2 Tiểu đoàn xe tăng, 2 Tiểu đoàn công binh, TD 33 đặc công do tướng Hoàng Sơn chỉ huy và Hoàng Minh Thi phó chính ủy trực tiếp chỉ huy. Mục tiêu tấn công là các vị trí đóng quân của Trung đoàn 57 và Trung đoàn 2 tại căn cứ A1 của Fuller, mục tiêu tiếp là thị xã Đông Hà.

2. Cánh Tây, sắp xếp SD.304, 2 Trung đoàn 38 và 68, 4 Trung đoàn cao xạ (230, 232, 241, 280), 2 Tiểu đoàn hoả tiễn 122 ly, 1 Tiểu đoàn xe tăng, 1 Tiểu đoàn công binh, do tướng Hoàng Đan, tướng Lê SD 304 chỉ huy, có nhiệm vụ tấn công tuyến phòng thủ của Lữ đoàn 147 TQLC tại Ba Hô, Sarge, Holcomb, bao vây tiêu diệt các căn cứ Mai Lộc, Carroll (địa điểm 241 hay Tân Lâm), Khe Gió. Sau đó chuyển hướng tấn công vào căn cứ Ái Tử (nằm đất BTL/SD3).

3. Cánh Nam, cánh thứ yếu nhưng rất quan trọng, do SD.324, 3 Tiểu đoàn đặc biệt của phòng Quảng Trị cùng các binh chủng phối hợp, do tướng Giáp Văn Cương, phó tướng Lê chỉ huy và Lê Tấn Đương phó chính ủy chỉ huy, có nhiệm vụ tiêu diệt các lực lượng ở nam, bắc sông Thạch Hãn, chủ yếu là khu vực Phòng Quảng Hoàng (Pedro) Babara và đồn đặc biệt Bắc sông Mồ Chánh, thực hiện chia cắt Trị Thiên.

4. Cánh Đông, cánh thứ yếu, sắp xếp tiểu đoàn 47 của phòng Vĩnh Linh, 2 Tiểu đoàn đặc công (31, 25), 1 Tiểu đoàn pháo, 4 địa điểm của phòng, đoàn 126 Hải quân do Bùi Thúc Dũng trực tiếp chỉ huy, có nhiệm vụ bao vây Đục Miếu, Quán Ngang từ phía đông, tiêu diệt căn cứ Hải quân của Việt, phá kế hoạch bình định của Tiểu đoàn Phong, thực hiện sâu vào đông bắc Ái Tử.

